

De „Vereniging der Geneesheren, Oud-Studenten der Universiteit te Gent” (1946-2015) wordt de „Alumni Geneeskunde Universiteit Gent” (2015-)

A. VERBAEYS^{1, 3}, A. VAN BAEVEGHEM²

De Vereniging der Geneesheren, Oud-Studenten der Universiteit te Gent werd gesticht in 1946. Toen ze in 1996 haar 50-jarige bestaan vierde, verscheen er in het Tijdschrift voor Geneeskunde een manuscript dat de geschiedenis van deze feitelijke vereniging beschreef (1).

In 2015, aan de vooravond van haar 70-jarige bestaan, was de vereniging verder geëvolueerd en trad zij toe tot de overkoepelende alumnivereniging van haar alma mater, de Universiteit Gent (UGent). Op aanraden van de voorzitter van de adviesraad van de Gentse alumni, erector Paul Van Cauwenberge, werd het nodige gedaan om de feitelijke vereniging het statuut te geven van een vereniging zonder winstoogmerk (vzw). Er werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de verouderde naam „Vereniging der Geneesheren, Oud-Studenten der Universiteit te Gent” te veranderen. De term „geneesheren” in de naam van de vereniging werd als storend ervaren, mede door het feit dat in de nabije toekomst de mannelijke artsen in de minderheid zullen zijn. Op 20 mei 2015 werd de „Alumni Geneeskunde Universiteit Gent” een realiteit. Terwijl de doelstellingen van de vereniging onveranderd gebleven zijn, bracht het nieuwe statuut een betere juridische basis voor de toekomst. Zowel het vzw-statuut als de naamaanpassing zijn de gelegenheid om terug te kijken op de evolutie die de vereniging doormaakte in de voorbije decennia.

De notulen van de stichtingsvergadering stellen:

Stichtingsvergadering vzw Alumni Geneeskunde Universiteit Gent

Op woensdag 13 mei 2015 vergaderden em. prof. dr. Paul Van Cauwenberge (erector), prof. dr. Guy Vanderstraeten (decaan), dr. Annie Goeman (voorzitter), prof. dr. Mirko Petrovic (ondervoorzitter), ereprof. dr. Antony Verbaeys (secretaris), dhr. André Van Baeveghem (administratief secretaris) en dhr. Davy Van Stevendaal (administratief medewerker). Prof. dr. Eric Mortier (afgevaardigd bestuur van het Universitair Ziekenhuis Gent) was verontschuldigd.

Het doel van de vergadering was de oprichting van de vzw Alumni Geneeskunde Universiteit Gent.

De secretaris opent de vergadering met de voorstelling van de bijna 70-jarige „Vereniging der Geneesheren, Oud-Studenten der Universiteit te Gent”, die in 1946 de geschiedenis inging als een feitelijke vereniging met als doel het postgraduate onderwijs voor de praktiserende arts te organiseren binnen de Faculteit Geneeskunde, alsmede wetenschappelijke en culturele activiteiten te organiseren om zo de collegiale en vriendschappelijke banden tussen collega's te onderhouden.

De secretaris dankt erector Van Cauwenberge voor zijn inbreng en zijn stimulans tot het oprichten van de vereniging zonder winstgevend doel om juridische redenen. Organisatorisch verandert er niets, de activiteiten en de doelstelling blijven dezelfde, de juridische en de financiële administratie worden aldus beter gestructureerd.

Em. prof. dr. Antony Verbaeys, secretaris

¹ Secretaris Alumni Geneeskunde Universiteit Gent.

² Administratief secretaris Alumni Geneeskunde Universiteit Gent.

³ Correspondentieadres: em. prof. dr. A. Verbaeys, Alumni Geneeskunde Universiteit Gent, De Pintelaan 185 (2 blok B), 9000 Gent; e-mail: alumni.geneeskunde@ugent.be

Uit wat voorafgaat, is het duidelijk dat alles onveranderd zal blijven met als belangrijkste wetenschappelijke activiteiten het postgraduaat voor huisartsen en het „Farmacotherapeutisch Bijblijven” (FTB), een navorming die niet alleen aan artsen wordt aangeboden, maar ook aan apothekers. De avondcolloquia die jaarlijks worden aangeboden en een specifiek thema behandelen, zullen verder worden georganiseerd, evenals de „Geschiedenis van de geneeskunde”, de emeritivering en de „Gesprekken met...”, alsook op het gebied van cultuur één tot twee keer per jaar een diner-causerie waarop uiteenlopende thema’s aan bod komen.

Leden en lidgeld

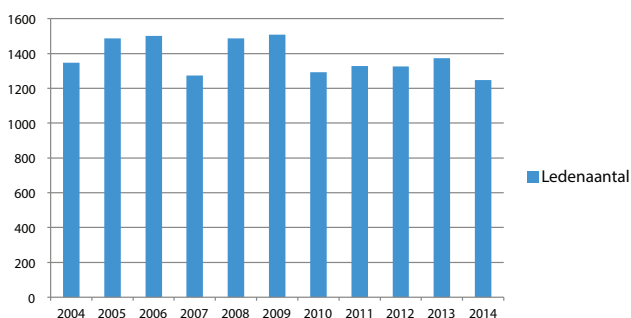
De laatste tien jaar is het ledenaantal vrij stabiel gebleven (tabel 1). Leden kunnen de meeste wetenschappelijke programma’s gratis bijwonen.

Het lidgeld daarentegen moest langzaam opgetrokken worden door de hogere kosten en vooral door de vermindering van het inkomen door sponsoring. Rond de eeuwwisseling kostte het lidmaatschap € 25, in 2003 werd dat € 30, in 2010 € 35, in 2012 € 40 en ter gelegenheid van de oprichting van de vzw zal er € 45 gevraagd worden om lid te worden. In 2015 waren de inkomsten ingevolge sponsoring nihil en lagen de kosten nog hoger door het vzw-statuut.

Evolutie van de activiteiten

In wat volgt, wordt er beschreven hoe de activiteiten eind vorige eeuw geëvolueerd zijn naar de status praesens.

TABEL 1
Ledenaantal.

Postgraduaat voor huisartsen

In opvolging van wat em. prof. dr. Norbert Lameire, secretaris-schatbewaarder van 1983 tot 1994, ondernam, worden de avondcolloquia multidisciplinair gebracht zodat alle specialismen betrokken bij een bepaalde pathologie hun diagnostische en therapeutische strategieën kunnen bespreken. Het is zijn verdienste om samen met de toenmalige voorzitter, wijlen dr. Roger De Keyser van Eeklo, de huisartsgeledingen hierbij maximaal te betrekken. Er werd contact opgenomen met de universitaire vakgroep Huisartsgeneeskunde en de Huisartsen Navorming Instituten (HNI's) van Oost- en West-Vlaanderen om samen te overleggen wat de noden van de huisartsen waren voor postgraduaat onderwijs en hoe dit het best onderhouden kon worden.

Per academiejaar worden er een twaalftal avondcolloquia georganiseerd, allemaal multidisciplinair, waarbij alle geneeskundige aspecten gedekt worden. Vóór 1996 werd er vrij strikt gehouden aan een scheiding van internistische en niet-internistische colloquia: in het voorjaar kwamen de niet-internistische disciplines aan bod, in het najaar de interne geneeskunde. In 2015 is deze opsplitsing volledig teloorgegaan ten voordele van nog meer multidisciplinariteit.

Gemiddeld wordt elk avondcolloquium bijgewoond door een 100-tal artsen, onder wie ook regelmatig huisartsen in opleiding, artsen-specialisten in opleiding en studenten geneeskunde. Afhankelijk van het thema kan de opkomst sterk variëren.

Vóór 1994, toen de artsen slechts één honorarium konden aanrekenen, bedroeg het aantal toehoorders gemiddeld slechts 69 per avondcolloquium, op jaarbasis een totaal van 710 tot 950 toehoorders in functie van het aantal avonden. Toen de accreditatie werd ingevoerd, werd er een stormloop op de avondcolloquia genoteerd. In 1994 en 1995 werden in totaal respectievelijk 3.825 en 3.988 toehoorders geteld, een meer dan vervijfvoudiging met een gemiddelde per avondcolloquium van 255 in 1994 en 222 in 1995. In die tijd was het alleen op universitair niveau mogelijk om degelijke en geaccrediteerde bijscholing aan te bieden in auditoria die een dergelijke volkstoeloop konden huisvesten. In de jaren die volgden, kregen de lokale kringen de tijd om zich aan te passen en werden ze in staat gesteld om hun leden lokale geaccrediteerde bijscholing te bieden op regelmatige basis. Hierdoor daalde langzaam het aantal toehoorders per avond van gemiddeld een 200-tal op het einde van de vorige eeuw naar een 100-tal de laatste vijf jaar, dit

betekent jaarlijks een totaal van ongeveer 1.200 toehoorders. Waarschijnlijk zouden deze aantallen belangrijker zijn indien de vereniging geen interne concurrentie zou ervaren door haar aanvullende activiteiten die hierna besproken worden.

De meeste programma's worden geaccrediteerd onder rubriek 2 voor algemene geneeskunde, maar ook ethiek en economie worden aangeboden. Elk jaar bevat het aanbod avondcolloquia voldoende van deze thema's om de jaarlijks nodige accreditatiepunten (navormingseenheden N.E.) in rubriek 6 te bekomen en dit sinds 1994.

Er wordt bij alle activiteiten getracht om de erkenning ervan vooraf te bekomen. Dit en de vraag van het RIZIV om de aanwezigheden elektronisch in te brengen laat toe om een paar dagen na het colloquium de namen van de aanwezigen in te voeren op de RIZIV-website. Hierdoor kan sinds 2012 iedere aanwezige arts via zijn persoonlijke dossier op de RIZIV-website zijn navormingsstatus checken.

Sommige alumnileden stellen het op prijs om van elk avondcolloquium nuttige informatie over te houden. Daar waar er vroeger telkens een syllabus aan de aanwezigen werd overhandigd, kan men sinds 2013 de presentatie van de sprekers in pdf-file raadplegen op de alumniwebsite (<http://www.ugent.be/ge/oudstudenten>). Deze informatie wordt twee dagen vóór het avondcolloquium beschikbaar gemaakt zodat eenieder een eigen syllabus kan samenstellen om hem eventueel te kunnen raadplegen tijdens de voordrachten. Deze gegevens kunnen ook online gevolgd worden in het auditorium. Voor eenieder, maar ook voor hen die niet aanwezig konden zijn, blijft deze informatie na het colloquium beschikbaar op de website van de UGent.

Farmacotherapeutisch Bijblijven

Jaarlijks zijn er avondcolloquia „Farmacotherapeutisch Bijblijven”, een initiatief van prof. dr. Marc Bogaert, emeritus hoogleraar farmacotherapie aan de UGent, die van 1974 tot 2007 redactiesecretaris was voor het Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie (BCFI). Vanaf 2008 heeft prof. dr. Luc Van Bortel aan het roer gestaan van het FTB-gebeuren. Gezien zijn emeritaat met ingang van 1 oktober 2015 heeft prof. dr. Thierry Christiaens, redactiesecretaris van het BCFI, die taak overgenomen. Aanvankelijk, bij het opstarten van deze FTB-reeks in 1997, werden er jaarlijks drie avondcolloquia georganiseerd, sinds 2003 zijn het er vier.

Ook hier speelt interne concurrentie een rol. Het totale aantal aanwezigen bleef variëren tussen 500 en 600 per jaar, ongeacht of er drie of vier avonden werden aangeboden. Ook hier wordt er een discrete daling van geïnteresseerden genoteerd. De laatste vijf jaar zijn er in totaal op de vier avonden 375 tot 500 toehoorders, dit geeft een gemiddelde van 100 per avond met een verhouding arts/apotheker van 70/30.

De formule is ongewijzigd gebleven, de avond begint met de recente farmacotherapeutische actualiteit met bondige en directe informatie: wat zijn de nieuwe moleculen, wat werd er van de markt gehaald, welke recente publicaties zijn voldoende belangrijk om een verandering in het voorschrijfgedrag te overwegen en zijn er belangrijke evoluties inzake therapeutische strategieën van bepaalde aandoeningen? Na deze vaste rubriek komen er farmacotherapeutische thema's aan bod die voor zowel de arts als de apotheker van belang kunnen zijn.

Geschiedenis van de geneeskunde

Naast de ondersteuning van de facultatieve lessen Geschiedenis van de geneeskunde van de faculteit in het kader van de Jonckheere Stichting zorgt de vereniging jaarlijks voor één avondcolloquium „Geschiedenis van de geneeskunde” en dit sinds 1995.

Terwijl alle wetenschappelijke programma's probleemloos erkend worden voor accreditatie, lukt dit voor de avondcolloquia „Geschiedenis van de geneeskunde” moeilijk, zo niet nooit, alsof geschiedenis geen wetenschap is, alsof er geen lessen geleerd kunnen worden uit wat er ons voorafging. Deze niet-geaccrediteerde colloquia slagen er toch in om gemiddeld 50 à 60 toehoorders per jaar te mobiliseren.

Emeritivering

De leden van het zelfstandig academisch personeel (ZAP) die arts zijn, maar ook niet-artsen die les geven aan studenten geneeskunde en die op 1 oktober op rust gaan, worden de laatste vrijdag van de maand september of de eerste vrijdag van oktober gehuldigd. Deze activiteit wordt georganiseerd samen met de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. De huldiging bestaat uit een wetenschappelijk gedeelte waarbij een viertal collega's de kans geboden wordt om een „state of the art”-lezing te geven, als het ware hun laatste les.

Hierop zijn er gemiddeld een 80-tal toehoorders aanwezig, onder wie ook personeelsleden van de diensten waar het ZAP-lid werkzaam was. Aansluitend volgt er een receptie en een diner voor de kersverse emeriti en hun partner.

Gesprek met...

Jaarlijks wordt een emeritus die reeds enkele jaren op rust is gevraagd om terug te blikken op zijn carrière. Dit levert boeiende gesprekken op met soms een andere kijk op wat er zich in het verleden heeft voorgedaan. Dit was zeker het geval tijdens de gesprekken met Laurent Vandendriessche (ererector van de Universiteit Antwerpen), André Kint (erevicerector van de UGent), Jacques Timperman (hoogleraar forensische geneeskunde van de UGent, die betrokken was bij de ramp met de veerboot Herald of Free Enterprise), Guido De Tollenaere (directeur van het Academisch Ziekenhuis Gent), Fritz Derom en Guido Matton (hoogleraren heelkunde en plastische heelkunde van de UGent), Michel Thiery (hoogleraar obstetrie) en Marc Bogaert (vaste secretaris van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België van 1994 tot 2004, alsook redactiesecretaris van het BCFI) (2-7). Gemiddeld 65 mensen komen luisteren naar deze gesprekken.

De Wetenschappelijke Vereniging van de Zeeuws-Vlaamse artsen

Sinds 1994 heeft de alumnivereniging nauwe banden met de Wetenschappelijke Vereniging van de Zeeuws-Vlaamse artsen van Nederland. Elk jaar organiseert ze samen met deze Zeeuwse vereniging een avondcolloquium in Terneuzen. Hiervoor kan de Zeeuwse vereniging een keuze maken uit de programma's die het jaar voordien in Gent werden gebracht.

Extra muros

De aanwezigheid op de avondcolloquia van alumni die op lokaal niveau betrokken zijn bij het verzorgen van navorming in hun eigen regio, heeft tot gevolg dat onze sprekers regelmatig worden gevraagd om „extra muros” hun expertise te delen met huisartsen. Dit mag onder meer blijken uit de programma's die huisartsenkringen brengen in West-Vlaanderen, waar er onder impuls van alumni-erevoorzitter dr. Ivan

Devriendt (Kortrijk) regelmatig een beroep wordt gedaan op Gentse sprekers.

Diner-causerie

Sinds 2002 worden er diner-causerieën georganiseerd waarbij collega's uit de eigen faculteit, maar ook uit andere faculteiten gevraagd worden om een spreekbeurt te geven. Deze wordt in twee delen opgesplitst en aangeboden tijdens pauzes tussen het voorgerecht, het hoofdgerecht en het dessert. De meest uiteenlopende thema's komen hierbij aan bod. Collega's uit de eigen faculteit hebben het dan dikwijls over hun passie, die volledig buiten de geneeskunde ligt, zoals Jozef De Weert over klavecimbels, Denis Clement over blues, enz. Collega's uit andere faculteiten hebben het dan meestal over een onderwerp dat in hun expertisegebied ligt en waarvan de alumniartsen bitter weinig afweten, zoals Morgan De Dapper over het Paaseiland, Jacques Verniers over micropaleontologie, Jean-Marie Segers over Lawrence of Arabia, Jozef Poppe over zwammen, enz. De onderwerpen die sinds 2001 besproken werden, zijn te talrijk om allemaal op te sommen. Het succes van deze culturele activiteit heeft ertoe geleid dat er sinds 2014 jaarlijks zeker één, zo niet twee diner-causerieën worden georganiseerd.

Co-organisator van wetenschappelijke activiteiten

De ervaring die de vereniging opbouwde bij het organiseren van haar avondcolloquia, heeft ertoe geleid dat ze gesolliciteerd wordt voor haar louter organisatorische capaciteiten. Zonder zich te moeten bekommeren om het inhoudelijke zorgt de vereniging in die gevallen voor de reservatie van het auditorium, de aanvraag tot accreditering, het verzamelen van de syllabus, de ontvangst van de toehoorders, de ondersteuning van het audiovisuele gebeuren en het doorsturen van de aanwezigheden naar het RIZIV. Zo organiseert de vereniging sinds 1988 voor de dienst geriatrie van het Universitair Ziekenhuis Gent het jaarlijkse symposium geriatrie, dat in 2015 aan zijn 28ste uitgave toe was. De vereniging ontplooit dezelfde activiteit voor de jaarlijkse informatieavond van de Commissie voor Medische Ethiek van het Universitair Ziekenhuis Gent/UGent, alsook voor de colloquia die de Provinciale Raad van de Orde der Geneesheren van Oost-Vlaanderen

aanbiedt aan al zijn leden. Het laatst georganiseerde congres dateert van oktober 2014 en had als thema „Arts in Nood”. Hierbij werd er administratieve en logistieke steun verleend voor de opvang van ruim 300 artsen.

Involutie van activiteiten

Wie spreekt van evolutie, moet ook noodgedwongen vaststellen dat bepaalde activiteiten niet meer georganiseerd worden.

Vanaf 1986 tot het begin van de 21ste eeuw werd er ieder jaar op een zaterdag in november/december in de aula van de UGent een „themadag” georganiseerd, eerder bestemd voor de arts-specialist en de artsen-specialisten in opleiding. Rond een bepaald thema (bv. ziekenhuisinfecties, aids, diabetes mellitus, urgenties, enz.) werd er een programma opgesteld waarbij diverse specialismen aan bod kwamen. Deze symposia lokten heel wat belangstelling met 200 à 250 aanwezigen. Na verloop van jaren werd er hiervoor minder en minder belangstelling genoteerd om meerdere redenen: omdat dit colloquium tijdens het weekend werd georganiseerd, omdat de werklast voor artsen-specialisten in opleiding groter werd met steeds meer verplichtingen in het kader van hun opleiding en hun wachtdiensten, alsook wegens familiale omstandigheden.

Hetzelfde deed zich voor bij de organisatie van „postgraduaatcursussen”, die rond de eeuwwisseling gedurende een viertal zaterdagvoormiddagen werden georganiseerd, o.a. over theoretische en praktische statistiek en evidence-based medicine, hedendaagse verloskunde voor de huisarts, informatie en communicatietechnologie ten dienste van de geneeskunde, omgaan met het levenseinde, medische beeldvorming en randproblemen in de dagelijkse praktijk.

Dat de laatst ingerichte cursus rond medische beeldvorming geen succes leek, mag blijken uit het minimale aantal inschrijvingen, geen vijf, waardoor het programma schrappen noodzakelijk werd, hoewel... Dezelfde programmering gebracht onder de vorm van de klassieke avondcolloquia op woensdagavonden bleek wel succesvol met telkens een 100-tal toehoorders. Hierdoor wordt het succes van de jarenlange woensdagavondcolloquia beklemtoond en is de nood van artsen aan meer vrije tijd en vrije weekends in het bijzonder duidelijk.

Op het gebied van cultuur werden er enkele filmavondpremières georganiseerd met onder andere de

voorstelling van Steven Spielbergs Schindler’s list. Deze vorm van cultuuraanbod werd niet bestendig vanwege de hoge kostprijs van deze activiteit.

Tijdschrift voor Geneeskunde

Last but not least hebben de alumnivereniging van Gent en de alumniverenigingen van de andere Vlaamse geneeskundige faculteiten hun verbondenheid met het Tijdschrift voor Geneeskunde bewezen en omgekeerd. Dit blijkt uit het feit dat er op elke frontpagina het volgende vermeld staat: „Gesticht door de Nederlandstalige Medische Faculteiten in België en hun Alumniverenigingen”. De doelstelling van beide instanties is het blijven onderhouden van het postgraduate onderwijs voor de practicus. Er wordt getracht om zoveel mogelijk sprekers op de colloquia te motiveren om een manuscript op te stellen van hun voordracht en dit ter publicatie aan te bieden aan het Tijdschrift voor Geneeskunde. Na een gunstige review zal de auteur zijn bijdrage zien verschijnen en zullen een 7.000-tal lezers van het tijdschrift kennis kunnen nemen van de informatie die op een avondcolloquium werd aangeboden. Zo werd sinds 1998 de „Farmacotherapeutische actualiteit” een vaste rubriek, een spin-off van de avondcolloquia „Farmacotherapeutisch Bijblijven”.

De publicaties in het Tijdschrift voor Geneeskunde geven aan de expertise van de auteurs meer bekendheid en hebben een „public relation”-functie voor de universitaire instanties.

Mededeling

Geen belangenconflict en geen financiële ondersteuning gemeld.

Literatuur

1. VERBAEYS A, VERDONK G, TEMMERMAN G. Vijftig jaar Vereniging der Geneesheren, Oud-Studenten der Universiteit te Gent. Tijdschr Geneesk 1996; 52: 1351-1353.
2. VERBAEYS A, VAN BAEVEGHEM A, RUBENS R, VAN HEE R. Laurent Vandendriessche: een portret. Gesch Geneesk 2010; 14: 286-290.
3. VERBAEYS A, VAN BAEVEGHEM A, RUBENS R. Prof. em. dr. André Kint: dermatoloog, decaan en vice-rector. Gesch Geneesk 2011; 15: 150-154.
4. VAN VARENBERGH D, D’HONDT-DE VUYST M. Gesprek met prof. dr. Jacques Timperman: interview door em. prof. Robert Rubens. Tijdschr Geneesk 2010; 66: 1102-1105.

5. VERBAEYS A, VAN BAEVEGHEM A, RUBENS R. Guido De Tollenaere: een portret. *Gesch Geneesk* 2011; *15*: 21-26.
6. VERBAEYS A, VAN BAEVEGHEM A, RUBENS R. De heelkundige kliniek aan de Universiteit Gent en de plastische heelkunde in Vlaanderen. *Tijdschr Geneesk* 2015; *71*: 555-560.
7. VERBAEYS A, VAN BAEVEGHEM A, RUBENS R. Prof. em. dr. Michel Thiery en de familie Thiery. In: Van Hee R, van Tilburg C. *Heelmeesters. Befaamde artsen en figuren uit de geschiedenis van de geneeskunde*. Antwerpen: Garant, 2014: 95-104.